

عن حذيفة رضي الله عنه قال: ((كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا حَزَبَهُ أَمْرٌ ، صَلَّى))

(رواه ابو داود, 1997 : 2/1319)

ความว่า

จากท่านสุชัยบะฮ์ رضي الله عنه ท่านกล่าวว่า “เมื่อใดที่ท่านเราะฮะฮุด رضي الله عنه มีความกังวลในเรื่องใดแล้ว ท่านจะรีบเข้าสู่การเศาะลาฮ์”

(บันทึกโดย Abu Daud, 1997: 2/1319)⁵

2.1.3.3 การเศาะลาฮ์เป็นสิ่งสุดท้ายที่จะหลุดไปจากอิสลาม หากว่าเศาะลาฮ์ได้สูญสลายไปอิสลามก็จะสลายไปทั้งหมด ท่านเราะฮะฮุด رضي الله عنه ได้กล่าวว่า

عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : ((لَتَنْقُضَنَّ عُرَى الْإِسْلَامِ عُرْوَةَ عُرْوَةً ، فَكُلَّمَا انْقَضَتْ عُرْوَةٌ تَشَبَّثَ النَّاسُ بِالَّتِي تَلِيهَا ، وَأَوَّلُهُنَّ نَقْضُ الْحُكْمِ وَآخِرُهُنَّ الصَّلَاةُ))

(رواه احمد, 1998 : 21139)

ความว่า

“แน่นอนห่วงโซ่ (ยึดเหนี่ยว) ของอิสลามจะสูญเสียบ้างทีละข้อ ทีละข้อ ทุกครั้งที่ห่วงโซ่ข้อหนึ่งข้อใดได้สูญเสียบ้าง มนุษย์ก็จะไขว่คว้าอันที่อยู่ถัดไป อันแรกจากจำนวนนั้นจะหลุดไปคือ การตัดสินพิพากษาและอันสุดท้าย คือ การเศาะลาฮ์”

(บันทึกโดยAhmad, 1998: 21139)

2.1.3.4 การเศาะลาฮ์เป็นคำสั่งเสียครั้งสุดท้ายที่ท่านเราะฮะฮุด رضي الله عنه ได้สั่งเสียแก่อุมมะฮฺ(ประชาชาติ) ของท่าน ขณะที่ท่านกล่าวขณะฮายใจครั้งสุดท้าย ได้กล่าวว่า

((الصَّلَاةُ الصَّلَاةُ ، وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ))

(رواه احمد, 1998 : 25278)

⁵ บันทึกโดย Abu Dau' ,1997 : 2/1319

ระดับของหะดีษ หะดีษหะสัน (อัยมัน อัลติฮฺ อังนาล - Termiziyy)

ความว่า

“(จงรักษา) การเสาะลาฮฺ (จงรักษา) การเสาะลาฮฺ และสิ่งที่บรรดาเมื่อขวาของเจ้าได้
ครอบครองอยู่(หมายถึงทาสและทาสี)”

(บันทึกโดย Ahmad, 1998: 25278)

2.1.3.5 การเสาะลาฮฺเท่านั้นที่จะทำให้มนุษย์ห่างพ้นจากการเคาะพักการะพระเจ้า
จอมปลอมที่มนุษย์สร้างขึ้นมาซึ่งอัลลอฮฺถือเป็นบาปใหญ่ที่อัลลอฮฺไม่ทรงให้อภัย ดังหะดีษ

عن معاذ قال: أوصاني رسولُ الله ﷺ بعشرِ كلماتٍ قال: ((لا تُشركَ باللهِ شيئاً
وَإِنْ قُتِلْتَ وَحُرِّقْتَ ، وَلَا تُعَقِّنَ وَالِدَيْكَ ، وَإِنْ أَمَرَكَ أَنْ تَخْرُجَ مِنْ أَهْلِكَ وَمَالِكَ ،
وَلَا تَتْرُكَنَّ صَلَاةً مَكْتُوبَةً مُتَعَمِّدًا ؛ فَإِنْ مَنْ تَرَكَ صَلَاةً مَكْتُوبَةً مُتَعَمِّدًا فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ
ذِمَّةُ اللَّهِ ، وَلَا تَشْرَبَنَّ خَمْرًا ؛ فَإِنَّهُ رَأْسُ كُلِّ فَاحِشَةٍ ، وَإِيَّاكَ وَالْمَعْصِيَةَ ؛ فَإِنَّ
بِالْمَعْصِيَةِ حَلَّ سَخَطُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، وَإِيَّاكَ وَالْفِرَارَ مِنَ الرَّحْفِ وَإِنْ هَلَكَ النَّاسُ ،
وَإِذَا أَصَابَ النَّاسَ مُوتَانٌ وَأَنْتَ فِيهِمْ فَأَنْتَ ، وَأَنْفِقْ عَلَى عِيَالِكَ مِنْ طَوْلِكَ ، وَلَا
تَرْفَعْ عَنْهُمْ عَصَاكَ أَدْبًا وَأَخْفِهِمْ فِي اللَّهِ))

(رواه احمد. 1998. 7/138)

ความว่า

จากมุอาฮฺ บิน อูษัยบะด رضي الله عنه รายงานว่า ท่านเราะฮ์ลุล رضي الله عنه สั่งเสียแก่ฉันสิบประการ
ด้วยกันคือ อย่าซิริกต่ออัลลอฮฺเลย ถึงแม้ว่าท่านจะถูกฆ่าหรือถูกเผาก็ตาม ท่านอย่าได้เนรคุณต่อพ่อ
แม่ของท่านเป็นอันขาด ถึงแม้ว่าท่านทั้งสองจะสั่งให้เลิกกับภรรยาและทรัพย์สินสมบัติของท่านก็ตาม
ท่านอย่าได้ทิ้งเสาะลาฮฺโดยเจตนาเป็นอันขาดเพราะว่าผู้ที่ทิ้งเสาะลาฮฺโดยเจตนา นั้น เขาต้องหลุดพ้น
จากการรับผิดชอบของอัลลอฮฺและท่านอย่าได้ค้ำเกล้าเป็นอันขาดเพราะมันเป็นยอดแห่งความชั่ว
ทั้งหมด และท่านจงหลีกเลี่ยงจากมะอูซียัต(การกระทำความชั่ว) เพราะการทำความชื่อนั้นเป็นที่มา
แห่งความกริ้วโกรธของอัลลอฮฺ และท่านจงอย่าหนีจากสนามรบถึงแม้ว่าผู้คนจะถูกฆ่าก็ตาม อย่า
หนีจากโรคระบาด (อหิวาตกโรค) ซึ่งมีคนตายกัน ท่านจงใช้จ่ายให้แก่ครอบครัวของท่านและจง
เมียนตีลูก ๆ ของท่านเพื่อเธอจะได้เป็นเด็กดี จงเตือนพวกเขาให้มีความกลัวในภาระหน้าที่
(รับผิดชอบ) ของพวกเขาที่มีต่ออัลลอฮฺ”

(บันทึกโดย Ahmad, 1998: 7/138)

2.1.3.6 การเสาะลาฮูเป็นงานแรกที่อัลลอฮฺจะทรงตรวจสอบเมื่อมนุษย์ทุกคนได้ถูกทำให้ฟื้นคืนชีพขึ้นอีกครั้งหนึ่งหลังความตายเพื่อไปรอรับการไต่สวนการกระทำของเขาต่อหน้าอัลลอฮฺ ดังหะดีษ

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : ((إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَلَاتُهُ ، فَإِنْ وُجِدَتْ تَامَّةً كُتِبَتْ تَامَّةً ، وَإِنْ كَانَ انْتَقَصَ مِنْهَا شَيْءٌ . قَالَ : انظُرُوا هَلْ تَجِدُونَ لَهُ مِنْ تَطَوُّعٍ يُكْمَلُ لَهُ مَا ضَيَّعَ مِنْ فَرِيضَةٍ مِنْ تَطَوُّعِهِ ، ثُمَّ سَائِرُ الْأَعْمَالِ تَجْرِي عَلَى حَسَبِ ذَلِكَ))

(رواه الترمذي . 1978 : 413)

ความว่า

แท้จริงท่านเราะฮ์ตุล ﷺ ได้กล่าวว่า “สิ่งแรกที่จะถูกสอบสวนในวันกิยามะฮ์จากจำนวนอามาลที่เขากะทำ คือ เสาะลาฮู ถ้าเสาะลาฮูของเขาดี แน่นนอนเขาก็โชคดีและมีชัย ถ้าเสาะลาฮูของเขาเสีย เขาจะต้องอับยศและขาดทุนแต่ถ้ามีความบกพร่องเกิดขึ้นในเสาะลาฮูฟัรฎู อัลลอฮฺได้กล่าวแก่มลาอิกะฮ์ว่า “พวกเจ้าจงตรวจดูจากเสาะลาฮูสุนัต(นะฟีล)ต่าง ๆ แล้วนำไปเสริมที่บกพร่องในฟัรฎูให้สมบูรณ์เสียและอามาลกัศดีอื่นๆ ก็ให้ทำเช่นเดียวกัน คือจะมีการสอบสวนเหมือนกันเรื่องการเสาะลาฮู”

(บันทึกโดย al-Termiziy, 1978: 413)⁶

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ((أَوَّلُ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الصَّلَاةُ ، فَإِنْ صَلَحَتْ صَلَحَ لَهُ سَائِرُ عَمَلِهِ ، وَإِنْ فَسَدَتْ فَسَدَ سَائِرُ عَمَلِهِ))

(رواه الطبراني . 1985 : 1880)

ความว่า

“สิ่งแรกที่บ่าวจะถูกสอบสวนในวันกิยามะฮ์คือ เสาะลาฮูถ้าหากว่าการเสาะลาฮูดี งานอื่นๆ ของเขาทั้งหมดก็ดีไปด้วย และถ้าหากว่าการเสาะลาฮูไม่ดี งานอื่นๆ ของเขาทั้งหมดก็ไม่ดีไปด้วย”

(บันทึกโดย al – Tabrani, 1985: 1880)

⁶บันทึกโดย al-Termiziy, 1978 : 413

ระดับของหะดีษ หะดีษเสาะเหียะห์ (al-Termiziy)

2.1.3.7 การเสาะลาฮุเป็นครั้งแรกจากบรรดาอิบาดะฮ์ที่อัลลอฮ์ได้บังคับใช้โดยพระองค์ได้โต้ตอบกับนบีมุฮัมมัด โดยปราศจากสื่อใด ๆ ในคืนอัลเม็ยะรอกุ อนุมัติได้กล่าวว่า

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ : ((فُرِضَتْ عَلَيَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصَّلَوَاتُ لَيْلَةَ أُسْرِي بِهِ خَمْسِينَ ، ثُمَّ نُقِصَتْ حَتَّى جُعِلَتْ خَمْسًا ، ثُمَّ نُودِيَ : يَا مُحَمَّدُ إِنَّهُ لَا يُبَدِّلُ الْقَوْلَ لَدَيَّ ، وَإِنَّ لَكَ بِهِذِهِ الْخَمْسَ خَمْسِينَ))

(رواه احمد. 1995 : 12180)

ความว่า

“การเสาะลาฮุได้ถูกบัญญัติให้เป็นสิ่งฟัรฎุแก่ท่านนบี ﷺ ในคืนที่ท่านได้ถูกให้เดินทางไปในเวลากลางคืน จำนวน 50 เวลา หลังจากนั้นได้ถูกลดหย่อนจนกระทั่งเหลือ 5 เวลา หลังจากนั้นจึงมีเสียงเรียก ขึ้นว่า โอ้ มุฮัมมัด ﷺ แท้จริงคำรัสที่เรานั้นจะ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอีก และแท้จริงด้วย 5 เวลานี้(มีผลเท่ากับ) ห้าสิบเวลาสำหรับเจ้า”

(บันทึกโดย Ahmad, 1995: 12180)

2.1.3.8 การเสาะลาฮุที่สมบูรณ์นั้นทำให้มุสลิมมีการงานที่ดีและทำให้ปราศจากบาป ทำให้ในวันอะกิเราะฮ์นั้นได้รับผลตอบแทน คือ สวรรค์ของอัลลอฮ์ ได้มีรายงานจากท่านนบี ได้กล่าวว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : ((أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهْرًا بِيَابِ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسًا ، مَا تَقُولُ : ذَلِكَ يُبْقِي مِنْ دَرَنِهِ)) قَالُوا : لَا يُبْقِي مِنْ دَرَنِهِ شَيْئًا ، قَالَ : ((فَذَلِكَ مِثْلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ ، يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا))

(رواه البخاري. 1992 : 528 18)

ความว่า

จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์رضิ الله عنه ท่านกล่าวว่า ฉันได้ยินท่านเราะฮ์สูล ﷺ กล่าวว่า “ท่านทั้งหลายเห็นอย่างไรหากมีน้ำคลองสายหนึ่งผ่านประตูหน้าบ้านของคนหนึ่งคนใดในจำนวนพวกท่าน แล้วเขาอาบน้ำชำระล้างในคลองนั้น ทุกวัน ๆ ละ 5 ครั้ง มันจะมีเหงื่อไคลเหลืออยู่อีกไหม ” พวกเขา (บรรดาเสาะหาบะฮ์) ตอบว่า คงไม่มีเหงื่อไคลเหลืออยู่เลย ท่านเราะฮ์สูล ﷺ กล่าวว่า “ก็เช่นเดียวกันอุปมาเสาะลาฮุ 5 เวลา อัลลอฮ์ทรงลบล้างความผิดต่าง ๆ ด้วยเสาะลาฮุทั้ง 5 นั้นแหละ”

(บันทึกโดย Al-Bukhariy, 1992 : 528 18)

عن عبد الله بن عمرو، عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه ذكر الصلوة يوما فقال: ((مَنْ حَافِظًا عَلَيْهَا كَانَتْ لَهُ نُورٌ وَبُرْهَانٌ وَنَجَاةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَيْهَا لَمْ تَكُنْ لَهُ نُورًا وَلَا بُرْهَانًا وَلَا نَجَاةً ، وَكَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ فِرْعَوْنَ ، وَقَارُونَ ، وَهَامَانَ ، وَأَبِي صَاحِبِ الْعِظَامِ))

(رواه الترمذي. 1978: 188)

ความว่า

ท่านอับดุลลอฮฺ บิน อัมรฺ   รายงานว่า วันหนึ่งท่านเราะฮฺลุล   ได้กล่าวถึงเรื่องเสาละฮฺ ท่านกล่าวว่า “ผู้ใดที่รักษาเสาละฮฺในวันกิยามะฮฺ เขาจะมีนุร (รัศมี) และเป็นสิ่งคุ้มกันเขา และทำให้เขาปลอดภัย ” ส่วนผู้ที่ไม่รักษาเสาละฮฺนั้น เขาจะไม่มีนุร(รัศมี) ไม่มีสิ่งคุ้มกันและไม่ปลอดภัยเลย แล้วในวันกิยามะฮฺ เขาจะได้อยู่ร่วมกับกอรูน ฟิรอูน ฮามาน และ อุบัย บิน คอลิฟ”

(บันทึกโดย al-Termiziy, 1978: 188)⁷

2.1.3.9 เสาละฮฺเป็นอิวาดะฮฺทางร่างกาย (บะคะนิยะฮฺ) ที่ประเสริฐที่สุดโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ ดังหะดีษของท่านนบี   กล่าวว่า

أَنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَسَأَلَهُ عَنِ أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ ، قَالَ : فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ((الصَّلَاةُ)) ، قَالَ : ثُمَّ مَهْ ؟ قَالَ : ((ثُمَّ الصَّلَاةُ)) ، قَالَ : ثُمَّ مَهْ ؟ قَالَ : ((ثُمَّ الصَّلَاةُ)) ، ثَلَاثَ مَرَّاتٍ

(رواه ابن حبان. 1993: 258)

ความว่า

ชายคนหนึ่งมาถามท่านนบี   ถึงเรื่องความดี(อะมาล) ที่ประเสริฐที่สุด ท่านได้ตอบเขาว่าคือ “เสาละฮฺ“ เขาถามอีกว่า แล้วหลังจากนั้นคืออะไร? ท่านตอบว่า “เสาละฮฺ“ ชายผู้นั้นถามอีกว่า แล้วหลังจากนั้น คืออะไร? ท่านตอบว่า “เสาละฮฺ“ ถึงสามครั้ง“

(บันทึกโดยIbn Hibban, 1993: 258)

ในทำนองเดียวกันการไม่เอาใจใส่เรื่องเสาละฮฺโดยการปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้ง จะนำพาผู้นั้นไปสู่สภาพของการเป็นผู้เนรคุณได้ เพราะเสาละฮฺนั้นคืออาหารหล่อเลี้ยงศรัทธาล้ำหรับมุอฺมิน

2.1.4 วัตถุประสงค์ของเสาละฮฺ

⁷ ระดับของหะดีษ หะดีษเสาเหี้ยะห์ (อัลฮัยษะมีฮฺในมัจมาอฺ อัชชะวาอิด : 2/292)

เศาะลาฮฺมีวัตถุประสงค์มากมายหลายประการ จากการศึกษาอัลกุรอาน อัลหะดีษ ตลอดจนตำราทางวิชาการอิสลาม ผู้วิจัยขอสรุปไว้ดังนี้

2.1.4.1 เป็นการเตือนให้มนุษย์รู้จักตนเองว่าเป็นบ่าวของอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกรเพื่อระลึกไว้ตลอดไป โดยที่กิจการงานในทางโลกและความสัมพันธ์กับผู้อื่นอาจทำให้มนุษย์หลงลืมตนเอง แต่เมื่อถึงเวลาเศาะลาฮฺมันจะทำให้เขานึกถึงขึ้นได้อีกครั้งหนึ่งว่าตนเองเป็นบ่าวของอัลลอฮฺผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกร ดังหะดีษของท่านนบี

عن عبادة بن الصامت قال: اوصاني خليلي رسول الله ﷺ بسبع خصال فقال: ((لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا وَإِنْ قُطِّعْتُمْ وَصَلَّبْتُمْ ، وَلَا تَتْرَكُوا الصَّلَاةَ مُتَعَمِّدِينَ فَمَنْ تَرَكَهَا مُتَعَمِّدًا فَقَدْ خَرَجَ مِنَ الْمِلَّةِ ، وَلَا تَرْكَبُوا الْمُعْصِيَةَ فَإِنَّهَا سَخَطُ اللَّهِ ، وَلَا تَقْرُبُوا الْخَمْرَ فَإِنَّهَا رَأْسُ الْخَطَايَا))

(رواه البخاري. 1992: 18)

ความว่า

จากท่านอุบาอะฮฺ บิน ศอมัด رضي الله عنه เล่าว่า คนรักของฉันคือ เราะฮฺฮู رضي الله عنه ลังเสี้ยแก่นัน 7 อย่างด้วยกัน ท่านเราะฮฺฮู رضي الله عنه กล่าวว่า ท่านทั้งหลายจงอย่าได้ชirik (นับถือสิ่งอื่นร่วมกับอัลลอฮฺ) เด็ดขาด ถึงแม้ว่าท่านทั้งหลายจะถูกสับหรือถูกเผาหรือถูกตรึงกางเขนก็ตาม และท่านทั้งหลายอย่าได้ทิ้งเศาะลาฮฺโดยเจตนา ผู้ใดทิ้งเศาะลาฮฺโดยเจตนา แท้จริงเขาได้ออกจากศาสนาอิสลามเสียแล้ว ท่านทั้งหลายอย่าทำความชั่ว เพราะจะทำให้อัลลอฮฺโกรธท่าน และท่านจงอย่าดื่มเหล้าเพราะมันเป็นยอดแห่งความชั่วทั้งหมด” (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1992: 18)

2.1.4.2 เพื่อให้ฝังแน่น ในจิตใจของมนุษย์ว่าไม่มีผู้ที่จะให้ความช่วยเหลือและให้ความสุขที่แท้จริงนอกจากอัลลอฮฺ ผู้ทรงเกรียงไกรเท่านั้น แม้เขาจะพบเห็นในโลกนี้ว่ามีสื่อและสาเหตุมากมายที่ดูเพียงผิวเผินแล้ว ช่วยเหลือและให้ความสุข แต่แท้ที่จริงแล้วอัลลอฮฺได้ให้สิ่งเหล่านั้นเป็นเพียงเครื่องอำนวยความสะดวกแก่มนุษย์เท่านั้น ทุกครั้งที่มนุษย์หลงลืมและปล่อยตัวไปกับสื่อต่างๆ ที่เป็นผิวเผิน การเศาะลาฮฺจะเป็นสิ่งคอยเตือนเขาว่าสาเหตุที่แท้จริงนั้นมาจากอัลลอฮฺเพียงองค์เดียว พระองค์ทรงช่วยเหลือ ทรงให้ความสุข ทรงให้โทษ ทรงให้เป็นและทรงให้ตาย(นควี : 2547)

2.1.4.3 มนุษย์จะใช้เวลาเศาะลาฮฺเป็นช่วงเวลาแห่งการสำนึกผิด จากความผิดต่าง ๆ ที่ได้กระทำขึ้น เนื่องจากในช่วงวันหนึ่งกับคืนหนึ่งนั้น มนุษย์ต้องเผชิญกับบาปและความผิดต่าง ๆ

มากมาย ทั้งที่เขารู้ตัวและอาจไม่รู้ตัว ดังนั้นการเสาะลาสุระระหว่างเวลาหนึ่งกับเวลาหนึ่ง จะช่วย
ขัดเกลาเขาให้สะอาดบริสุทธิ์จากบาปและความผิดต่างๆ ดังหะดีษของท่านเราะสูลﷺ ได้กล่าวว่า

عَنْ جَابِرٍ وَهُوَ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : ((مَثَلُ
الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ كَمَثَلِ نَهْرٍ جَارٍ ، غَمَرَ عَلَى بَابٍ أَحَدِكُمْ ، يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ
خَمْسَ مَرَّاتٍ)) . قَالَ : قَالَ الْحَسَنُ : " وَمَا يُبْقِي ذَلِكَ مِنَ الدَّرَنِ ؟ .

(رواه مسلم .1995:284)

ความว่า

จากญาบิรﷺ เขาคือลูกของอับดุลละาะ พูกว่า: ท่านเราะสูลﷺ เคยกล่าวว่า “อุปมา
เสาะลาสุ 5 เวลา คือดั่งน้ำคลองที่ไหลผ่านหน้าประตูบ้านคนใดคนหนึ่ง แล้วเขาอาบน้ำ(ชำระล้าง)
ในคลองนั้น 5 ครั้ง ทุกวัน ” หะสันได้กล่าวว่า ”การเสาะลาสุดังกล่าวจะทำให้สิ่งสกปรกใดเหลืออยู่
อีกไหม?”

(บันทึกโดย Muslim, 1995 : 284)

عن أبي هريرة رضي الله عنه أنه سمع رسول الله ﷺ يقول : ((أَرَأَيْتُمْ لَوْ أَنَّ نَهْرًا بِيَابِ
أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسًا ، مَا تَقُولُ : ذَلِكَ يُبْقِي مِنْ دَرَنِهِ " قَالُوا : لَا
يُبْقِي مِنْ دَرَنِهِ شَيْئًا ، قَالَ : " فَذَلِكَ مِثْلُ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ ، يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا))

(رواه البخاري .1992: 506)

ความว่า

จากอบิ ฮุรอยเราะฮุﷺ เล่าว่าเขาได้ยินท่านนบิﷺ กล่าวว่า ”หากมีแม่น้ำสายหนึ่งไหล
ผ่านหน้าบ้านบุคคลใด ในหมู่พวกท่านแล้วได้ลงมาอาบน้ำทุก ๆ วัน ๆ ละ 5 ครั้ง ท่านจะกล่าวได้ไม่
ว่า มีความสกปรกอะไรหลงเหลืออยู่อีก? พวกเขาบอกว่า แน่นอนคงไม่มีความสกปรกใด ๆ
หลงเหลืออยู่เลย ท่านเราะสูลจึงกล่าวว่าก็คงเช่นเดียวกับการเสาะลาสุห้าเวลา ซึ่งอัลลอฮ์จะทรงลบ
ล้างความผิดของผู้คนทั้งสิ้น“

(บันทึกโดย al-Bukhariy, 1992: 506)

2.1.4.4 เสาะลาสุจะเป็นเสมือนอาหารที่หล่อเลี้ยงอะกิดะฮ์(หลักศรัทธา) ที่อยู่ใน
จิตใจ ความเพิดเพลินในศุนยาและการหลอกล่อของชัยฏอนจะทำให้มนุษย์หลงลืมหลักอะกิดะฮ์นี้
ถึงแม้จะถูกปลุกฝังอยู่ในจิตใจแล้วก็ตามและเมื่อมนุษย์ตกอยู่ในความหลงลืมก็จะเปลี่ยนเป็นการ
ปฏิเสธและไม่ยอมรับเหมือนต้นไม้ที่ขาดน้ำหล่อเลี้ยงก็จะเหี่ยวเฉาและตายไปในที่สุดและในไม่ช้า

ต้นไม้นั้นจะกลายเป็นฟืนที่ไร้ค่า แต่มุสลิมที่ขึ้นหัชคปฏิบัติเศาะลาฮ์อย่างสม่ำเสมอเศาะลาฮ์นั้นก็จะเป็นอาหารคอยหล่อเลี้ยงความศรัทธาของเขาให้สดชื่นและงดงาม ความเพลิดเพลินในคุณยาไม่อาจทำให้ศรัทธาของเขาอ่อนแอและตายได้ (นักวี : 2547)

2.1.4.5 เศาะลาฮ์เป็นการยืนยันความศรัทธาในอัลลอฮ์ ﷻ ออกมาให้ประจักษ์ หลังจากการประกาศตนเป็นมุสลิม ดังหะดีษของท่านนบี

جَابِرُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ : ((بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشَّرْكِ وَالْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ))

(رواه مسلم، 1995: 1/243)

ความว่า

จากท่านญาบิรบิน อับดุลละฮ์ ﷺ กล่าวว่า “ฉันได้ยินท่านเราะสูล ﷺ ได้กล่าวว่า “ระหว่างผู้ชาย(ที่อิมมาน)กับชirikและคนกุฟรนั่นคือ การทิ้งเศาะลาฮ์”

(บันทึกโดย Muslim, 1995: 1/243)

2.1.4.6 เศาะลาฮ์เป็นการแสดงความกตัญญูต่ออัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงประทานชีวิต ร่างกาย สติปัญญา และปัจจัยยังชีพต่างๆ ที่จำเป็นแก่มนุษย์ อิสลามเรียกคนที่อิดาอะฮ์สิ่งอื่นเป็นพระเจ้า นอกจากอัลลอฮ์ ﷻ ว่า “กาฟิร” คือ “ผู้เนรคุณ” เพราะแทนที่จะอิดาอะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงประทานสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวเขากลับไปอิดาอะฮ์สิ่งอื่นแทนดังหะดีษจากท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : أَوْصَانَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِسَبْعِ خِلَالٍ فَقَالَ : ((لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا وَإِنْ قُطِعْتُمْ ، أَوْ حُرِّقْتُمْ ، أَوْ صُلِبْتُمْ ، وَلَا تَتْرُكُوا الصَّلَاةَ مُتَعَمِّدِينَ فَمَنْ تَرَكَهَا مُتَعَمِّدًا فَقَدْ خَرَجَ مِنَ الْمِلَّةِ ، وَلَا تَقْرُبُوا الْخَمْرَ فَإِنَّهَا رَأْسُ))

(رواه البخاري، 1992: 4034)

ความว่า

จากท่านอุบาอะฮ์ บิน สอมัด เล่าว่า คนรักของฉันคือ เราะสูล ﷺ ตั้งเสียแก่นฉัน 7 อย่างด้วยกัน ท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า “ท่านทั้งหลายจงอย่าได้ชirik(นับถือสิ่งอื่นร่วมกับอัลลอฮ์) เต็ดขาด ถึงแม้ว่าท่านทั้งหลายจะถูกสับหรือถูกเผาหรือถูกตรึงกางเขนก็ตามและท่านทั้งหลายอย่าได้ทิ้งเศาะลาฮ์โดยเจตนา ผู้ใดทิ้งเศาะลาฮ์โดยเจตนา แท้จริงเขาได้ออกจากอิสลามเสียแล้ว ท่านทั้งหลายอย่าทำความชั่วเพราะจะทำให้อัลลอฮ์ โกรธท่านและท่านจงอย่าดื่มเหล้าเพราะมันเป็นยอดแห่งความชั่วทั้งหมด”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, 1992: 4034)

2.1.4.7 การเศาะลาฮ์เป็นการรำลึกถึงอัลลอฮ์และสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับพระองค์ได้โดยไม่จำเป็นเป็นต้องอาศัยสื่อกลาง การรำลึกถึงและการใกล้ชิดอัลลอฮ์ในเวลาเศาะลาฮ์ จะทำให้จิตใจของมนุษย์มีความสุขและมั่นคง ดังหะดีษของท่านนบีได้กล่าวว่า

عن جابر قال: قال رسول الله ﷺ: ((أَفْضَلُ الصَّلَاةِ طُولُ الْقُنُوتِ)) عن مجاهد في قوله تعالى وقوموا لله قانتين قال من القنوت الركوع والخشوع وطول الركوع يعني طول القيام وغض البصر وخفض الجناح والرهبة لله وكان الفقهاء من أصحاب محمد ﷺ إذا قام أحدهم في الصلاة يهاب الرحمان سبحانه وتعالى أن يلتفت أو يقلب الحصى أو يشد بصره أو يعبث بشيء أو يحدث نفسه بشيء من أمر الدنيا إلا ناسيا حتى ينصرف))

(رواه مسلم, 1995: 756)

ความว่า

ท่านญาบิร รายงานว่า ท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า “เศาะลาฮ์ที่ดีเลิศนั้น คือ ปฏิบัติเศาะลาฮ์อันยาวนาน ” ท่านมูญาฮิดได้ให้คำอธิบายอายะฮ์ “จงยืนเพื่ออัลลอฮ์ด้วยความนอบน้อมภักดี” โดยท่านกล่าวว่า “กนุต (นอบน้อมภักดี) รวมความทุกอย่างในเศาะลาฮ์ เช่น ในการรูกูอ กุชูอ (สมาธิ) รูกูอนานหรือยืนนาน ตามองต่ำ นอบน้อมถ่อมตน ยำเกรงต่ออัลลอฮ์ บรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านเราะสูล ﷺ นั้นเมื่อเขายืนเศาะลาฮ์ เขาจะมีความเกรงกลัวต่อพระผู้ทรงเมตตาของเขาอย่างที่สุด เขากลัวการที่จะมองไปทางโน้นทางนี้ กลัวต่อการที่จะต้องใช้มือเปลี่ยนก้อนหิน (ให้เสมอในที่สุญูด) หรือลักษณะที่ไม่สวยงามในเศาะลาฮ์ตลอดจนแม้แต่จิตใจที่จะนึกคิดในเรื่องคุณยา (นอกจากสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่เจตนา) จนเสร็จจากการเศาะลาฮ์นั้น”

(บันทึกโดย Muslim, 1995: 756)⁸

2.1.4.8 การเศาะลาฮ์เป็นการขำเตือนผู้เศาะลาฮ์ให้ยับยั้งตนเองจากความชั่วช้าลามก ดังอายะฮ์อัลกุรอาน

﴿ أَتْلُ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴾

⁸ สอดคล้องที่บันทึกของ al-Termiziy, 1978 : 387

(العنكبوت: 29)

ความว่า

“เจ้าจงอ่านสิ่งที่ถูกวะฮีย์แก่เจ้าจากคัมภีร์⁹ และจงดำรงการเสาะลาฮฺ(เพราะ)แท้จริงการเสาะลาฮฺ¹⁰ นั้นจะยับยั้งการทำลามกและความชั่วและการรำลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ¹¹ เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดโดยไม่ต้องสงสัย”

(อัลอังกะบูต : 29)

และได้มีหะดีษของท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ ، قَالَ : سُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ ﴿إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ﴾ فَقَالَ : مَنْ لَمْ تَنْهَهُ صَلَاتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ فَلَا صَلَاةَ لَهُ))

(رواه الطبراني . 2001 : 4/414)

ความว่า

จากท่านอิมรอน บินฮุศัยนี รายงานว่า ได้มีผู้ถามท่านนบี ﷺ เกี่ยวกับคำตรัสของอัลลอฮฺที่ว่า “แท้จริงการเสาะลาฮฺนั้นจะระงับความเลวร้ายและความชั่ว” ท่านนบี ﷺ กล่าวตอบว่า “ผู้ที่เสาะลาฮฺของเขาไม่ทำให้เขาจดจากความเลวร้ายและความช่วนั้น เขาไม่ได้เสาะลาฮฺ”

(บันทึกโดยอัญญอบรอนีย์, 2001: 4/414)¹²

2.1.5 ประเภทของเสาะลาฮฺ

⁹ คือ จงอ่านคัมภีร์อัลกุรอานเถิดมุฮัมมัดที่พระเจ้าของเจ้าได้ประทานแก่เจ้าและจงแสวงหาความใกล้ชิดกับพระองค์ด้วยการอ่านมัน และทบทวนมัน เพราะในคัมภีร์นั้นมีบทเกี่ยวกับมารยาทที่ดีงาม

¹⁰ คือเสาะลาฮฺที่ถูกต้องทุกประการทั้งรูปแบบและการถ่อมตนจะช่วยยับยั้งการกระทำที่เลวร้ายได้

¹¹ การรำลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ นั้นยิ่งใหญ่กว่าทุก ๆ สิ่งในโลกนี้ คือรำลึกถึงพระองค์ในเวลาเสาะลาฮฺ เวลาซื้อขายและทุก ๆ เวลาในกิจการของท่าน

¹² บันทึกโดย อิบน์ กะซีร์ ในหนังสือดัจีร, 2001: 4/414

ระดับของหะดีษ หะดีษฏออีฟ (อัลสุญญีย์ในอัลญามิอุ อัสศอหิร: 2/181)